

PISITRÜKISTE KATALOOGIMISJUHEND (MARC21)**SISUKORD**

<u>Sissejuhatus</u>	2
<u>Sierra püsipikkusväljad</u>	4
<u>MARC21 püsipikkusväljad (Leader/Marker, 006, 007, 008)</u>	5
<u>Kontrollnumbrite ja koodide väljad (020, 022, 024, 040, 041, 072, 080)</u>	10
<u>Andmeväljad</u>	12
<u>Pealkirjaväljad (245, 246)</u>	12
<u>Ilmumisandmete väljad (260)</u>	13
<u>Märkuseväljad (500, 530, 546, 562)</u>	14
<u>Märksõnaväljad (600, 610, 611, teised 6XX väljad)</u>	15
<u>Täiendkirje väljad (700, 710, 711, 740)</u>	17
<u>Elektroonilise asukoha ja juurdepääsu väljad (856, 866)</u>	20
<u>Info kirjeldaja kohta (9XX)</u>	
LISAD. KIRJENÄITED	23
Kogumina/rühmana kirjeldatud pisitrükised	23
<u>Näide 1. Rühmakirje</u>	
<u>Näide 2. Rühmakirje</u>	
<u>Näide 3. Rühmakirje (trükised+digikoopia)</u>	
Monograafiliselt kirjeldatud pisitrükised	25
<u>Näide 1. Digiteeritud monograafiline pisitrükis konvoluudis</u>	25
<u>Näide 2. Köidetud väljalõige memoriaalkogus</u>	26
<u>Näide 3. ISBN-ga pisitrükis</u>	27

SISSEJUHATUSEKS**Sisukord**

Käesolev juhendmaterjal on mõeldud pisitrükiste kirjeldamiseks ELNET Konsortsiumi liikmesraamatukogudes.

Pisitrükiseid võib kirjeldada kogumina, monograafiana või jadaväljaandena.

Käesolev juhend on mõeldud **rühma- ehk kogumi kirjete** moodustamiseks.

Mono- ja jadaväljaande kirjete koostamise aluseks on vastavalt Raamatu

MARC21 ja Jadaväljaande MARC21 kataloogimisjuhendid.

Raamatukogud otsustavad ise, millise kirjeldamise viisi (rühmakirje vs monokirje) nad oma kogude prioriteetidest lähtudes valivad.

Kui individuaalne bibliokirje on andmebaasis olemas, on soovituslik järgida seda.

Ka rühmana kirjeldatud pisitrükised saab sellega linkida.

NB! Igale pisitrükisena käsitletavale väljaandele, millele on antud ISBN/ISSN number, koostatakse individuaalne bibliokirje.

Juhendi koostamise aluseks on bibliokirje vorming MARC21, millele on lisatud täpsustavaid märkusi, selgitusi, juhiseid ja näiteid, mis tuginevad Eesti kataloogimispraktikale ja ELNET konsortsiumi kataloogimise ja nimenormandmete töörühma otsustele.

Üksikjuhtudel, kui kõiki vajaminevaid andmeid ei saa allpool toodud väljadele mahutada, tuleb kasutada ka teisi MARC21 välju ja juhendeid. Täieliku MARC21 originaalversiooni leiab aadressilt

<http://www.loc.gov/marc/bibliographic/ecbdhome.html>

Pisitrükise mõiste *Raamatukogusõnastikus*:

Pisitrükis on trükis, mis on väikese mahuga, napi sisuga või mingiks konkreetseks puhuks valmistatud ja lühiajalise tähtsusega. Pisitükise määratlemisel ei ole olulised mõõtmed, vaid sisuline ja ajaline väärtus; pisitrükised kuuluvad raamatukogudes rühmtöötlusele.

Lähtudes eelkõige teaviku sisust käsitletakse **üldjuhul** pisitrükisena:

- **tarbetrükised** (kalendrid, laululehed, tekstita värvimisraamatud lastele, ankeedid, ukaasid)
- **reklaamväljaanded** (nt. ettevõtete/organisatsioonide reklaamväljaanded, tootekataloogid, ravimikataloogid (v.a vastavasisulised teatmeteosed ja käsiraamatud), kaubapakkumisenimestikud, näituste ja messide kataloogid (v.a kunsti- ja fotonäituse kajastavad kataloogid))

- **programmid ja metoodilised materjalid** (nt. üksikute erialade ja ainekursuste õppeprogrammid, õppekavad, õppeplaanid, mis käsitlevad lühemat perioodi kui 1 aasta)
- **infoväljaanded** (telefoniraamatud, asutusi/organisatsioone tutvustavad väljaanded, turismialased jm voldikud, sõiduplaanid)
- **kavad** (teatri-, kontserdi-, spordi- ja kultuuriürituste kavad jne)
- **ristsõnaväljaanded** (k.a perioodiliselt ilmuvad ristsõnaväljaanded)
- **valimiste materjalid** (v.a valimisliitude programmid)
- **kirjastusplaanid** (v.a aastaplaanid)
- ettevõtete/organisatsioonide **aruanded**
- teavikud mahuga **kuni 5 lehekülge**

NB! Eelnev loetelu on illustreeriv ning võib sõltuvalt raamatukogu tüübist ja komplekteerimise põhimõtetest varieeruda.

Lühendid ja tähistused:

K korratav väli või alamväli

MK mittekorratav väli või alamväli

tähistab tühikut, kirjesse seda tähist mitte sisestada!

SP Sierra püsipikkusväli

SE sundelement

NB! Sierras ei sisestata kirjesse alamvälja **|a** tähist, kui väli algab selle alamväljaga. Juhendis toodud alamvälja **|a** tähised on illustratiivse tähendusega. Kui alamväli **|a** on kirjes muul kui esimesel kohal, siis sisestatakse vastav tähis ka kirjesse.

SIERRA PÜSIPIKKUSVÄLJAD (SP)**Sisukord**

KEEL LANG	<i>Teavikute põhikeele kood</i>	KAT PÄEV CAT DATE	<i>Kataloo- gimise kuupäev</i>	KIRJE LIIK BCODE3	<i>Kirje staatus</i>
SKIP	<i>0-9 Mittearvest. sümbolite arv</i>	BIB TASAND BIB LVL	<i>Kirje tasand</i>	RIIK COUNTRY	<i>Teaviku ilmumismaa kood</i>
ASUKOHT LOCATION	<i>Asukoha kood</i>	LAAD MAT TYPE	<i>Teaviku laad</i>		

KEEL – teaviku põhikeele kood.

Sama kood 008/Language ja vajadusel 041 alamväljal |a
Allikaks [MARC Code List for Languages](#).

KAT PÄEV – kataloogimise kuupäev täiskirje tegemisel

- t tänane kuupäev
- c avab kalendri
- b puhastab välja

KIRJE LIIK – kirje staatus elektronkataloogis

- varjamata kirje
- c varjatud / nähtamatu tellimiskirje
- d kustutatud kirje
- e eelkirje (veel ilmumata, eelkataloogitud)
- i ISN registrikirje (varjab kirje)
- k kiirkirje
- n varjatud kirje / nähtamatu kirje
(võib olla varjatud mitmetel põhjustel töö käigus)

SKIP – järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv.

- Järjestamisel ja otsingul mittearvestatavad sümbolid on kõik artiklid (nt. the, an, a, die, der, das), ka kirjavahemärgid.
- SKIP peab vastama välja 245 2. indikaatori väärtusele
- NB! Kuna Sierra muudab SKIPi väärtust automaatselt, tuleb enne kirje sulgemist alati kontrollida, et Sierra SKIP ja 245 2. indikaator oleksid vastavuses

Vt. ka [Artiklite skippimine](#)

BIB TASE – kirje tasand (= Leader/BIB LEVL c)

- c kogum
- g URL kogum

LAAD

g pisitrükised

f standard, norm

[RR kaustas arhiivkogusse kuuluvate Eesti NSV-s ilmunud tehnikakirjanduse erilaadide kataloogimisel: standardid, tehnilised tingimused, normid, hinnakirjad ja tootekataloogid. Kogu komplekteerimine lõpetati 1993. aastal.]

RIIK – teaviku ilmumismaa kahe või kolmetäheline kood. Sama kood 008/Country. Allikaks [MARC Code List for Countries](#).

er Eesti Vabariik

err ENSV

ASUKOHT – teavikuid omava raamatukogu kood (näit. rr, aa, mm, www jt).

Sisestatakse uue bibliokirje loomisel. Kui bibliokirje on teise raamatukogu poolt juba loodud, siis seda koodi ei muudeta. Olemasoleva koodi muudab ära vastav programm süsteemis (kood *multi*).

MARC MARKER (LEADER)**Sisukord**

24-positsiooniline kontrollväli, millest osa genereerib süsteem.

Avab CTRL+R

REC LENGTH		REC STAT	Kirje staatus	REC TYPE	Kirje tüüp
BIB LEVL	<i>Bibliogr. tasand</i>	ARC CTRL		CHAR ENC	<i>Märgi kodeering</i>
IND CNT		SFLD CNT		BASE ADDRESS	
ENC LEVL	<i>Katal. tasand</i>	CAT FORM	<i>Katal. standard</i>	MULTI-PART	
LEN FIELD		LEN START		LEN IMPL	
UNDEFINE					

Kataloogija poolt täidetavad positsioonid:

REC STAT – kirje staatus (Leader/05)

NB! Ühe raamatukogu piires parandusi tehes kirje staatust ei muudeta.

n uus kirje

REC TYPE – kirje tüüp (Leader/06)

a tekstteavik (ka mikrovormid ja elektroonilised)

BIB LEVL – bibliograafiline tasand (Leader/07)

SP BIB TASE

c kogum, mapp, kolleksioon**CHAR ENC** – märgikodeering (Leader/09)**a** UCS/Unicode**ENC LEVL** – kataloogimistasand (Leader/17)**4** keskmise tasandi kirje**7** miinimumtasandi kirje (*ei lisata märksõnu, liigiindekseid*)**CAT FORM** kataloogimisstandard (Leader/18)**i** ISBD**006****Sisukord**

Väli täidetakse võrgujuurdepääsuga ja e-pisitrükise kirjes.

Lisatakse alati:006 m | d | (*sõltuvalt sisust võib muutuda faili tüübi kood 'd'*)

Kasutatakse koos Sierra püsipikkusvälja BIB TASE koodiga, mis vastab kirje tasandile võrgujuurdepääsuga kirjetel. See tähendab, kirjesse on lisatud väli 856, mille kaudu võimaldatakse juurdepääs täielikule või osalisele täistekstile.

Avab CTRL+R

Type Code	m	Undefined		Audience	
FormItem		Undefined		File Type	d
Undefined		Govt Pub		Undefined	

Type code teaviku vorm (006/00)**m** arvutifail/elektroniline teavik**Undefined** määratlemata positsioon (006/01-04) **jääb tühjaks****Audience** sihtkasutajaskond (006/05) **tähistada püstkriipsuga |****FormItem** teaviku vorm (006/06)

ei määratleta või pole teada

Undefined määratlemata positsioon (006/07-08) **jääb tühjaks**

File type arvutifaili tüüp (006/09)

c kujutislikud andmed (*illustratsioon teavikus on olulise informatiivse väärtusega, sisaldades jooniseid, pilte, fotosid jne.*)

d dokument (valdavalt tekstilised andmed)

z muu

Undefined määratlemata positsioon (006/10) jääb tühjaks

Govt pub ametlik väljaanne (006/11) **tähistada püstkriipsuga |**

Undefined määratlemata positsioon (006/12) jääb tühjaks

007

Sisukord

Väli täidetakse võrgujuurdepääsuga ja e-pisitrükise kirjes.

Lisatakse alati:

cr |n|||||

Avab CTRL+R

Mat Catg	c	Spec Mat	r	Undefined	
Color		Dimens	n	Sound	
Image Bit		File Fmt		QA Targt	
Ant/srce		Lvl Comp		RfmtQual	

Mat Catg materjali kategooria (007/00)

c arvutifail/elektroniline teavik

Spec Mat teaviku laadi erimäärang (007/01)

r kaugpöördus (*võrguressursid*)

Undefined määratlemata positsioon (007/02) jääb tühjaks

Color värving (007/03) **tähistada püstkriipsuga |**

Dimens mõõtmed (007/04)

n mitterakendatav (*võrguressursid*)

Sound heli (007/05) **tähistada püstkriipsuga |**

Image Bit (007/06-08) **tähistada kolme püstkriipsuga |||**

File Fmt (007/09) **tähistada püstkriipsuga |**

QA Targt (007/10) **tähistada püstkriipsuga |**

Ant/srce (007/11) **tähistada püstkriipsuga |**

Lvl Comp (007/12) **tähistada püstkriipsuga |**

RfmtQual (007/13) **tähistada püstkriipsuga |**

40-positsiooniline kontrollväli, positsioonid 00-17 ja 35-39 on ühesugused kõigi teavikulaadide jaoks, positsioonid 18-34 määratletud vastavalt teavikulaadile. Osa positsioone võib jääda täitmata ja tähistatakse püstkriipsuga (|).

Avab Ctrl-R

Date Ent		Dat Type		Date One	
Date Two		Country		Illustr1	
Illustr2		Illustr3		Illustr4	
Audience		FormItem		Content1	
Content2		Content3		Content4	
Govt Pub		Conf Pub		Festsch	
Index		Undefine		Lit Form	
Biog		Language		Modified	
Cat Srce					

Date ent kataloogimise kuupäev (008/00-05) **Alati täita!**

Kui süsteem ei ole seda ise genereerinud, siis sisestatakse kuupäev kujul *aakkpp* – 080501 = 1. mai 2008

NB! Seda kuupäeva hiljem enam ei muudeta (ka kopeerkataloogimisel mitte).

Date Type ilmumisaasta tüüp väljadel Date One ja Date Two (008/06)

i kogumit, mappi hõlmavad aastaarvud; kui hõlmab üht aastat, siis on Date One ja Date Two samad

k kogumi, mapi põhiosa hõlmavad aastaarvud

n aastaarvud teadmata, Date One ja Date Two tühjad.

Date One esimene ilmumisaasta (008/07-10). *Seotud väljaga 260*

Date Two teine ilmumisaasta (008/11-14). *Seotud väljaga 260*

Kui osa aastaarvust on teadmata, on teadmata kohtadel täht **u**. Nt. kui väli 260 sisaldab ilmumisandmeid [19--?] kirjutatakse 008sse **19uu**

Kui mapp täieneb jooksvalt uute trükistega, siis Date Two tähistatakse **9999**

Country ilmumismaa (008/15-17) **Alati täita!**

Esimesel kohal oleva ilmumismaa kahe või kolmetäheline kood. Sama kood Sierra püsipikkusväljal.

Allikaks [MARC Code List for Countries](#).

er Eesti Vabariik

err ENSV (1940-1991 incl)

*NB! Kui on vaja valida, siis eelistada koodi **er***

vp mitmed ilmumiskohad
xx ilmumiskoht teadmata

Illustr illustratsioonid (008/18-21) **tähistada 4 püstkriipsuga ||||**
Audience sihtlugeja (008/22) **tähistada püstkriipsuga |**

Form Itm teaviku vorm (008/23)

Määratleb raamatu füüsilise vormi, kui see ei ole tavatrükis.

mitte ükski järgnevaist – kasutada tavalise trükise puhul

s elektrooniline

(kasutatakse erandjuhtudel standardnumbriga e-teaviku monokirjetes)

Contents sisu (008/24-27 Books) **Tähistada 4 püstkriipsuga ||||**

Govt Pub valitsusasutuse väljaanne (008/28 Books) **Tähist. püstkriipsuga |**

Conf Pub konverentsi väljaanne (008/29) **Tähistada püstkriipsuga |**

Festsch pühendusteos (008/30) **Tähistada püstkriipsuga |**

Index register (008/31) **Tähistada püstkriipsuga |**

Undefine määratlemata positsioon (008/32) **jääb tühjaks**

Lit Form kirjandusžanr (008/33) **Tähistada püstkriipsuga |**

Biog biograafiline info (008/34) **Tähistada püstkriipsuga |**

Language kogumis domineeriv keel (008/35-37)

Tekstteaviku puhul alati täita!

Sama kood Sierra püsipikkusväljal ja 041 alamväljal |a.

Allikaks [MARC Code List for Languages](#).

Modified kirje tähestiku teisendamine (008/38)

tähestikku ei ole teisendatud

Cat Srce kirje loonud asutuse tüüp (008/39) **Alati täita!**

Näitab originaalkirje (ka kaardil, kui see transkribeeritakse) loonud asutuse tüüpi. Seotud väljaga 040, mis sisaldab konkreetsete asutuste koode.

riiklik (üleriigiline) bibliograafiaasutus (nt rahvusraamatukogu)

c teised ELNETi raamatukogud

u kirje allikas teadmata

KONTROLLNUMBRITE JA KOODIDE VÄLJAD[Sisukord](#)**020 ISBN – RAHVUSVAHELINE RAAMATU
STANDARDNUMBER (K)**[Sisukord](#)

Kui väljaandele on omistatud standardnumber, tuleb sellele koostada individuaalne bibliokirje. Kirje saab siduda vajadusel rühmakirjega.

**022 ISSN – ARHVUSVAHELINE JADAVÄLJAANDE
STANDARDNUMBER (MK)**[Sisukord](#)

Kui väljaandele on omistatud standardnumber, tuleb sellele koostada individuaalne bibliokirje. Kirje saab siduda vajadusel rühmakirjega.

024 TEISED STANDARNUMBRID (K)[Sisukord](#)

Kui väljaandele on omistatud standardnumber, tuleb sellele koostada individuaalne bibliokirje. Kirje saab siduda vajadusel rühmakirjega.

040 KATALOOGIMISKOHT (MK) SE[Sisukord](#)**Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

- |a originaalkataloogija - see, kes esimesena kataloogib (MK)
- |b kataloogimiskeel - alati eesti keel (est) (MK)
- |c arvutiloetava kirje koostaja (MK)
- |d kirjet muutnud asutus (ka kopeerkataloogimisel) (K)

Raamatukogude koodid vt [registrist](#).

NÄITED

040 ## |aErRR|best|cErRR|dErTLUAR|dErTUR

041 KEELEKOODID (K)[Sisukord](#)

Seotud keelekoodiga Sierra püsipikkusväljal ja väljal **008**. Mitme keele puhul esimene keelekood on sama, mis Sierra püsipikkusväljal ja väljal 008. Keelemärkus väljal **546**.

Iga keelekood kirjutatakse eraldi alamväljale korrates püstkriipsu ja alamvälja tähist.

Kogumite puhul oleneb keelekoodide järjestus keelte domineerimisest, kui seda ei ole võimalik eristada, siis ladina alfabeedis.

Kui kogumis on üle 6 keele, võib kasutada koodi **mul**. Kui üks keeltest on eesti keel, siis kasutada **est|amul** (SP ja 008 = est).

I indikaator

0 keelekood

II indikaator

määratlemata MARC keelekood

Alamväljad

|a keelekood (K)

NÄIDE

Kogumi/rühmakirje

041 0#	aest aeng ager	kogum sisaldab eesti-, inglisi- ja saksa keelseid teavikuid
---------------	----------------	---

072 ÜLDINE UDK INDEKS (MK)[Sisukord](#)

Pisitrükiste kirjes vaba kasutusega väli.

Vt. [UDK RB liigitustabel välja 072 jaoks](#)

080 UDK INDEKS (registriindeks) (K)[Sisukord](#)

Pisitrükiste kirjes vaba kasutusega väli.

Vt. [Liigitamine ja märksõnastamine ESTERis](#)

ANDMEVÄLJAD[Sisukord](#)**245 PEALKIRJA- JA VASTUTUSANDMED (MK)**[Sisukord](#)

Kogumi kirjes formuleeritakse rühma pealkiri kataloogija poolt ja rühmitatakse ning liigitatakse kümnendliigituse alusel. Soovitatavalt (kui rühm sisaldab üht tüüpi trükiseid) võiks pealkiri väljendada rühma kuuluvate trükiste tüüpi, nt. kutsed, kavad, juhendid jne.

I indikaator

0 kirje pealkirja järgi (väli 1XX puudub)

II indikaator

0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv

– Järjestamisel ja otsingul mittearvestatavad sümbolid on kõik artiklid (nt. the, an, a, die, der, das), kirje- ja kirjavahemärgid.

– 245 II indikaator = Sierra püsipikkuvälja SKIP

– **NB!** Kuna Sierra muudab SKIPi väärtust automaatselt, tuleb alati kontrollida, et Sierra SKIP ja 245 II indikaator oleksid vastavuses

Vt. ka [Artiklite skippimine](#)

Alamväljad

|a teaviku või rühma põhipealkiri (MK)

|b täiendandmed (MK)

|h laadi üldmäärang (MK)

|h[Võrguteavik]

|h[Pisitrükised] märgitakse ainult kogumi kirjes (bib tasand = c/g)

|c vastutusandmed (MK)

NÄITED

245 00 |aVana Baskini teater|h[Pisitrükised] :|bvaria

245 00 |aKinnisvarafirma "Arco Vara"|h[Pisitrükised] :|breklaamtrükised

245 00 |aEesti Aianduse ja Mesinduse Selts|h[Pisitrükised] :|bteatmikud, meelespead, näituste kataloogid

246 TEISENDPEALKIRJAD (K)[Sisukord](#)

I indikaator - märkuse ja täiendkirje olemasolu

1 tehakse märkus ja täiendkirje

II indikaator – pealkirja tüüp

andmed puuduvad, pole ükski järgnevaist (vajab alamvälja |i)

- 0 osa / köite pealkiri (245 |p)
alternatiivpealkiri (245 |a)
pealkirja enamtuntud osa (245 |a, ka |b)
- 1 rööppealkiri (245 =|b)
- 3 muu pealkiri (numbriga algavad, uues kirjaviisis pealkirjad jms)

Alamväljad

- |a põhipealkiri (MK)
- |h laadi üldmäärang (MK)
- |b täiendandmed (MK)
- |i kuvatav tekst (MK)
(kasutada siis, kui ei ole tegemist ühegi 2. indikaatoriga määratletava pealkirjatüübiga, II indikaator määratlemata)

NÄITED

- 245 00 |aTallinna Tehnikaülikooli telefonid|h[Pisitrükised]
- 246 13 |aTallinna Polütehnilise Instituudi telefonid|h[Pisitrükised]
- 245 00 |aTeenindustevõtted|h[Pisitrükised] :|bvaria
- 246 13 |aReklaamijuhendeid teenindustevõtetete|h[Pisitrükised]:|bvaria

260 ILMUMISANDMED (K)**Sisukord****Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

- |a ilmumis- või levitamiskoht (K)
Kui ilmumiskoht on arvatavasti Tallinn ja teised kohad, siis |a[Tallinn etc.].
Kui ilmumiskoht on teadmata, siis |a[Eesti].
- |b kirjastaja, levitaja (K) (*harva esineb, kui vaja ei lähe, jääb märkimata*)
- |c ilmumisaasta (K)

Iga alamväli paigutatakse eraldi nurksulgudesse.

NÄITED*KOGUMI kirjed*

- 260 ## |aTallinn,|c1962-1972
- 260 ## |a[Tartu],|c1952-
- 260 ## |a[Eesti],|c1995-

NB! Kui pisitrükiste kogum täieneb jooksvalt, on 008 Date Two väärtus 9999.

500 ÜLDMÄRKUSED (K)[Sisukord](#)

Andmeallikas: mistahes allikas ; keel: eesti

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

Üldmärkused võib kirjutada kõik üksteise järele, eraldades märkused alavahemärgiga (. -) või välja korrates. Üldmärkusteks võivad olla märkused:

- Kolleksiooni sisu kohta
- Kolleksiooni kuuluvate teaviku laadide kohta
- Pealkirja kohta
- Lühendite, akronüümide avamine. Nt. AEGEE = Association...
- jne.

NÄITED

500 ## |aOECD = Organisation for Economic Co-operation and Development

500 ## |aKomplekti kuuluvad eesti ja venekeelsed telefoniraamatud, osa neist eraldi ameti- ja osa korteritelefonidele

500 ## |aMapp sisaldab ka: Hargla kiriku 120 aasta juubelipüha ja koguduse 243 aastapäeva mälestuslehte

530 TÄIENDAVALINE KANDJA MÄRKUS (K)[Sisukord](#)

Seotud väljaga [856](#).

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

245 00 |a"Maalehe Raamat"|h[Pisitrükised] : |bvaria

530 ## |aOsa trükiseid kättesaadavad ka trükifailina

856 4# |uhttp://www.digar.ee/show/nlib-digar:11330|zTÄISTEKST RR arhiivis
DIGAR (raamatureklaam ; kevad 2008)

530 ## |aKättesaadav ka digiteerituna

530 ## |aOsaliselt kättesaadav ka digiteerituna

530 ## |a Osa trükiseid kättesaadavad ka trükifailina

530 ## |aKättesaadav ka võrguteavikuna

546 KEELEMÄRKUS (K)

[Sisukord](#)

Seotud keelekoodidega väljal [041](#)

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a märkuse tekst (MK)

NÄITED

546 ## |a Osa teksti inglise, soome, saksa ja vene keeles

546 ## |a Osa trükiseid inglise, soome ja vene keeles

562 EKSEMPLARI JA VERSIOONI MÄRKUS (K)

[Sisukord](#)

Kasutatakse rühmakirjetes teavikute sisalduvuse märkimiseks.
NB! Jagatud rühmakirjetes märkida vastav teave eksemplarikirjesse.

Indikaatorid

määratlemata

Alamväljad

|a identifitseerivad märkused (K)

|b eksemplari identifitseerivad andmed (K)

NÄITED

562 ## |b Mapp sisaldab: |aAntsla, Jõhvi, Narva-Jõesuu, Mõisaküla
alevivolikogude valimised aastail 1926-1939

562 ## |b Mapp sisaldab ka: |aK/ü "Agronoom" 1922.a. aruanne

600 MÄRKSÕNA – ISIKUNIMI (K) (tema kohta, personaalia)

[Sisukord](#)

I indikaator

0 märksõna esimeseks elemendiks eesnimi

1 märksõna esimeseks elemendiks perekonnanimi

3 märksõna esimeseks elemendiks suguvõsanimi

II indikaator

4 märksõna allikas määratlemata

Alamväljad

- |a isikunimi (MK)
- |b numeratsioon (MK)
- |c nimega seotud tiitlid ja muud sõnad (K)
- |d daatumid (MK)
- |t teose pealkiri (MK)

NB! Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel

- |n teose osa number(K)
- |p teose osa pealkiri (K)

NÄITED

600 14 |aVilde, Eduard, |d1865-1933

600 14 |aKivirähk, Andrus, |d1970-

610 MÄRKÕNA – KOLLEKTIIVI NIMI (K)
(selle kohta)[Sisukord](#)**I indikaator**

- 1 märksõna esimeseks elemendiks võimupiirkonna nimi
- 2 märksõna esimeseks elemendiks nimi pärijärjestuses

II indikaator

4 allikas määratlemata

Alamväljad

- |a kollektiivi nimi või võimupiirkonna nimi (MK)
- |b allüksuse või asutuse konverentsi nimi (K)
- |n asutuse konverentsi järjenumbr (K)
- |d asutuse konverentsi toimumise aeg (K)
- |c asutuse konverentsi toimumise koht (MK)

NÄITED

610 24 |aEesti Evangeelne Luterlik Kirik. |bKoeru kogudus

610 24 |aC. R. Jakobsoni Talumuuseum

610 24 |aMax & Modem (firma)

610 14 |aEesti. |bRiigikogu

611 MÄRKSÕNA – AJUTISE KOLLEKTIIVI NIMI (K)
(selle kohta)[Sisukord](#)**I indikaator**

2 märksõna esimeseks elemendiks nimi pärijärjestuses

II indikaator

4 allikas määratlemata

Alamväljad

- |a ajutise kollektiivi nimi (MK)
- |n järjenumbr (K)
- |d asutuse konverentsi toimumise aeg (K)
- |c toimumiskoht (MK)
- |e allüksus (K)

NÄITED**611 24** |aEduard Tubina Muusikapäevad**611 24** |aKuressaare Kammermuusika Päevad**TEISED 6XX VÄLJAD**[Sisukord](#)Vt. [Liigitamine ja märksõnastamine ESTERis](#)**700 TÄIENDKIRJE – ISIKUNIMI (K)**[Sisukord](#)

Kasutatakse autoriga teaviku kirjeldamiseks. Kontrollida nimepealdisi registrist. Võimalusel kasutada normitud nimekuju.

I indikaator

- 0 pealdise esimeseks elemendiks eesnimi
- 1 pealdise esimeseks elemendiks perekonnanimi

II indikaator

- # mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad
- 2 analüütiline täiendkirje

Alamväljad

- |a isiku nimi (MK)
- |b numeratsioon (MK)
- |c nimega seotud tiitlid ja muud sõnad (K)

- |d daatumid (MK)
- |e tegija funktsioon e. rollinimetus (K)
- |t teose pealkiri (MK)
- NB! Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
- |n teose osa number (K)
- |p teose osa pealkiri (K)

NÄITED

- 245 00 |aMulgi Kultuuri Instituut|h[Pisitrükised] :|bvaria
562 ## |bTÜR mapp sisaldab ka: |aJ. Kõdar. "Kolm risti : kolmevaatuseline talunäitemäng"
700 12 |aKõdar, Jaak,|d1940-.|tKolm risti

710 TÄIENDKIRJE – KOLLEKTIIVI NIMI (K)[Sisukord](#)

Väljale 710 märgitakse teaviku/teavikute kollektiivautorid.

Vt. ka [Kollektiivide pealdised](#)

I indikaator

- 1 pealdise esimeseks elemendiks võimupiirkonna nimi
- 2 pealdise esimeseks elemendiks nimi otsejärjestuses / pärijärjestuses

II indikaator

- # mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad
- 2 analüütiline täiendkirje

Alamväljad

- |a kollektiivi nimi (MK)
- |b allüksuse või asutuse konverentsi nimi (K)
- |n asutuse konverentsi järjenumbr (K)
- |d asutuse konverentsi toimumise aeg (K)
- |c asutuse konverentsi toimumise koht (MK)
- |t teose pealkiri (MK)
- NB! Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel
- |n teose osa number (K)
- |p teose osa pealkiri (K)
- |e tegija funktsioon e. rollinimetus (K) **Kasuta** [Rollid täiendkirjetes](#)

NÄITED

- 710 2# |aEesti Evangeelne Luterlik Kirik.|bMuhu kogudus
710 2# |aEesti Põllumajanduse Infokeskus

Kollektiivide puhul võib täpsustavad märkused asukoha, tegevusala vms. lisada

nime järel sulgudes. Mõnel juhul võib ka kollektiivide puhul kasutada alamvälja |e rolli märkimiseks.

710 2# |aFizikos institutas (Vilnius)

710 2# |aViljandi Pärimusmuusika Festival (mittetulundusühing)

710 2# |aNonparell (firma)

710 2# |aLiikumine Jah Euroopa Liidule

711 TÄIENDKIRJE – AJUTISE KOLLEKTIIVI NIMI (K)

[Sisukord](#)

Väljale 711 märgitakse teaviku/teavikute kollektiivautorid. Ka näitused ja isikunäitused, viimaste puhul korratakse väljas [600](#) isiku nime

I indikaator

2 pealdise esimeseks elemendiks nimi pärijärjestuses

II indikaator

mitteanalüütiline täiendkirje või andmed puuduvad

2 analüütiline täiendkirje

Alamväljad

|a ajutise kollektiivi nimi (MK)

|n järjenumber (K)

|c toimumiskoht (MK)

|d toimumisaeg (K)

|e allüksus (K)

|t teose pealkiri (MK)

NB! Alamväljal |t jätta pealkirja algusest ära artikkel

|n teose osa number (K)

|p teose osa pealkiri (K)

NÄITED

245 00 |aTallinna I Lastehaigla teadusgrupi "Terve Eesti laps" kevadkonverentsi "Tervise probleemid" teesid|h[Pisitrükised]

710 2# |aTerve Eesti laps (teadusgrupp)

711 2# |aTervise probleemid (kevadkonverents)

711 2# |aRahvusvahelised hansapäevad|n(25 :|d2005 :|cTartu)

711 2# |aESTO, ülemaailmsed Eesti päevad|n(7 :|d1996 :|cStockholm, Tallinn)

711 2# |aAasta loodusfoto (konkurss)

711 2# |aAia- ja Lillepäevad|c(Jäneda)

740 TÄIENDKIRJE – PEALKIRI (K)[Sisukord](#)

Vabama kasutusega väli täiendkirje tegemiseks pealkirjale. Kasutatakse pisitrükiste rühma kuuluvate autoriteta teavikute väljatoomiseks (nt. kliendilehed).

I indikaator

0-9 järjestamisel mittearvestatavate sümbolite arv (ehk SKIP)

II indikaator

määratlemata

Alamväljad

|a pealkiri (vajadusel koos täiend- ja vastutusandmetega)

|n teose osa number (K)

|p teose osa nimetus (K)

NÄITED

245 00 |aKunstikalendrid|h[Pisitrükised]

740 0# |a12 kaunist mõisa : kalender 2010

740 0# |aIlon Wikland : kalender 2010

245 00 |aElisa Mobiilsideteenused|h[Pisitrükised] :|bvaria

740 0# |aElisa kliendileht

245 00 |aSEB Pank|h[Pisitrükised]:|bvaria

740 0# |aKliendileht / SEB Pank

856 ELEKTROONILINE ASUKOHT JA JUURDEPÄÄS (K)[Sisukord](#)

Kasutatakse trükiste võrgujuurdepääsu kirjeldamiseks.

I indikaator juurdepääsumeetod

4 HTTP

II indikaator

kirje seotud digikoguga (DIGAR, DEA, EEVA, TÜR-i digiarhiiv DSpace jne)

0 kirje on võrguväljaande kohta – füüsilisel kandjal teaviku puhul ei kasuta

1 kirje on füüsilisel kandjal teaviku kohta, mis on ilmunud ka võrguväljaandena

Alamväljad

|u URL (K)

|z märkus elektronkataloogis (K) **Kasuta** [Veebilinkide sõnastused](#)**NÄITED**

245 00 |a"Maalehe Raamat"|h[Pisitrükised] : |bvaria

856 4# |uhttp://www.digar.ee/id/nlib-digar:11330|zTÄISTEKST RR arhiivis
DIGAR (raamatureklaam ; kevad 2008)

245 00 |aRiigikontroll : varia|h[Pisitrükised]

856 4# |uhttp://digar.nlib.ee/show/nlib-digar:259257|zVAATA PISITRÜKISEID
RR arhiivis DIGAR**866 TEAVIKU ASUKOHT (K)**[Sisukord](#)**I indikaator**

määratlemata

II indikaator

0 mittestandardne märgisüsteem

Alamväljad

|a raamatukogu leidumus

Vormistatakse järgmiselt: raamatukogu siigel: ajavahemik (eksemplaride arv).
Viimast aastat ja eksemplaride arvu muudetakse jooksvalt.

NÄITED**866** #0 |aTÜR: 1927-2001 (67 eks.)*Kogumi kirjes sulgudes esitatud pisitrükiste arv on soovituslik.***9XX INFO KIRJELDAJA KOHTA (K)**[Sisukord](#)**Indikaatorid**

määratlemata

Alamväljad

|p kirje parandaja

|t täiskirje tegija

NÄITED

950 ## |tARK tiina|pARK eneken 2010-03

951 ## |tyesoc triinu 2014-12

Vt. [Ühiste kirjete kasutamise kord](#)

LISA 1. KIRJENÄITED**Sisukord****KOGUMINA/RÜHMANA KIRJELDATUD PISITRÜKISED****Sisukord****NÄIDE 1. Rühmakirje****Sisukord**

KEEL	est	KAT PÄEV	06.12.1996	KIRJE LIIK	---
SKIP	0	BIB TASE	c kogum	RIIK	er
ASUKOHT	rr	LAAD	g pisitrükis		

LEADER 00000nac a22000004 4500
 008 050125i19969999er ||||| ||||| ||est
 040 ## ErRR|best|cErRR
 072 #7 656|2udkrb
 245 00 Lääne-Virumaa autobusside sõiduplaanid|h[Pisitrükised]
 260 ## [Tallinn etc.],|c1996-
 650 #9 eesti
 650 #9 ühistransport
 650 #9 reisijatevedu
 655 #9 sõiduplaanid
 655 #9 pisitrükised
 866 #0 RR: 1996-2002

NÄIDE 2. Rühmakirje**Sisukord**

KEEL	est	KAT PÄEV	06.12.1999	KIRJE LIIK	---
SKIP	0	BIB TASE	c kogum	RIIK	er
ASUKOHT	multi	LAAD	g pisitrükis		

Leader #####nac a22#####4i 4500
 008 020409i20019999er ||||| ||||| ||est c
 040 ## ErTUR|best|cErTUR
 041 0# est|arus
 080 ## 378.18|x(041)|2est
 245 00 Eesti Üliõpilaskondade Liit|h[Pisitrükised]
 260 ## [Eesti],|c[2001-]
 546 ## Osa trükiseid vene keeles
 610 24 Eesti Üliõpilaskondade Liit

650 #9 üliõpilasorganisatsioonid
 655 #9 pisitrükised
 710 2# Eesti Üliõpilaskondade Liit
 866 #0 TÜR: 2001- (11 eks)

NÄIDE 3. Rühmakirje (trükised + digikoopia)**Sisukord**

KEEL	est	KAT PÄEV	01.03.2005	KIRJE LIIK	---
SKIP	0	BIB TASE	g URLkogum	RIIK	er
ASUKOHT	multi	LAAD	g pisitrükis		

Leader #####nac a22#####4 4500
 006 ## m | d |
 007 ## cr |n|||||
 008 ## 060313i19989999er |||| | ||||| ||est
 040 ## ErEAR|best|cErEAR|dErRR
 041 ## est|aeng|arus
 072 7# 35|2udkrb
 245 00 Riigikontroll : varia|h[Pisitrükised]
 260 ## [Tallinn etc.],|c1998-
 530 ## Kättesaadav ka digiteerituna
 546 ## Osa teksti vene ja inglise keeles
 610 24 Eesti.|bRiigikontroll
 650 #9 riigiasutused
 650 #9 järelevalve
 650 #9 riigikontrolörid
 651 #9 Eesti
 655 #9 infotrükised
 655 #9 juhendid
 655 #9 pisitrükised
 710 2# Eesti.|bRiigikontroll
 856 4# |uhttp://digar.nlib.ee/show/nlib-digar:259257|zVAATA PISITRÜKISEID
 RR arhiivis DIGAR
 866 #0 TLUAR: 2000-2001
 866 #0 RR: 1998-2001

MONOGRAAFILISELT KIRJELDATUD PISITRÜKISED**Sisukord****Näide 1. Digiteeritud monograafiline pisitrükis konvoluudis**

- kataloogitud vanaraamatu MARC juhendi järgi
- laadiks märgitud g-pisitrükis

KEEL	ger	KAT PÄEV	12.01.2006	KIRJE LIIK	---
SKIP	0	BIB TASE	k URL mono	RIIK	Er
ASUKOHT	multi	LAAD	g pisitrükis		

```

Leader #####nam a22##### i 4500
006 m | d |
007 cr |n|||||
008 021112s1770 er |||| | ||||| 0|ger
040 ## ErEAR|best|cErEAR|dErTUR
245 00 Bey dem Danckwart und Sennenbergschen Hochzeits-Feste welches am
22sten Julii 1770 in Dorpat vergnügt begangen wurde, widmete
gegenwärtiges Hirtenlied dem werthen Brautpaare ein ergebener Freund
und Diener. gedruckt, Schloss Ober-Pahlen
260 ## Oberpahlen,|c[1770]|e(Oberpahlen :|fPeter Ernst Wilde)
300 ## [2] l. ;|c4° (19 cm)
500 ## Fraktur, algus- ja lõppvinjett
530 ## Kätesaadav ka digiteerituna
562 ## |bTÜR-i eksemplari R Est.A-5096 (konvoluut)|a3.alligaat
650 #9 pulmad
650 #9 baltisaksa
651 #9 Põltsamaa
653 #9 18. saj. 2. pool
655 #9 juhutrükised
655 #9 juhuluule
655 #9 luuletused
692 ## Estonica kogu
752 ## |dPõltsamaa
856 4# |zTÄISTEKST|uhttp://hdl.handle.net/10062/27584

```

Näide 2. Köidetud väljalõige memoriaalkogus

- kataloogitud vanaraamatu MARC juhendi järgi
- laadiks märgitud g-pisitrükis

Sisukord

KEEL	rus	KAT PÄEV	13.02.2012	KIRJE LIIK	---
SKIP	0	BIB TASE	m mono	RIIK	ru
ASUKOHT	multi	LAAD	g pisitrükis		

Leader #####nam a22#####4i 4500

008 120213s1844 ru ||||| ||||| 0|rus c

040 ## ErTUR|best|cErTUR

245 00 Обзорение современных известий о замечательных лицах в царствование Петра I и Екатерины I /|сизвлеченных тайн. советн. А. И. Тургеневым из разных актов и донесений французских посланников и агентов при русском дворе

260 ## [Санктпетербург],|c[1844]

300 ## Lk. 85-129. ;|c23 cm

500 ## Köidetud väljalõige väljaandest Журнал Министерства народного просвещения, часть 41, отд. 2, 1844

504 ## Bibliograafia joonealustes märkustes

600 04 Katariina|bI,|cVene keisrinna,|d1684-1727

600 04 Peeter|bI,|cVene tsaar ja keiser,|d1672-1725

650 #9 poliitika

651 #9 Venemaa

651 #9 Prantsusmaa

653 #9 18. saj. 1. pool

650 #9 riigitegelased

752 ## |dPeterburi

Näide 3. ISBN-ga pisitrükis

- koostatakse monokirje
- kataloogitud raamatu MARC juhendi järgi
- laadiks märgitud g-pisitrükis

Sisukord

KEEL	est	KAT PÄEV	18.02.2010	KIRJE LIIK	---
SKIP	0	BIB TASE	m mono	RIIK	er
ASUKOHT	rr	LAAD	g pisitrükis		

Leader #####nam a22#####7i 4500
 008 100301s2009 er ||||| ||||| 0|est
 020 ## 9789949161294
 040 ## ErRR|best|cErRR
 245 00 Kleebi ja värvi :|btegevust kõige pisematele : 2-3-aastastele (sinine)
 260 ## Tallinn :|bEgmot Estonia,|c2009
 300 ## 6 lk. ;|c24 cm
 866 #0 RR: pisitrükiste kogus
 866 #0 AA: pisitrükiste kogus